
Regeling van de Minister voor Klimaat en Energie van 12 december 2022, nr. WJZ/ 22493242, houdende regels inzake een subsidie voor leveranciers ter bekostiging van een plafond voor energietarieven voor kleinverbruikers in 2023 (Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023)

**[Regeling vervalt per 01-01-2027]
Geldend van 1-1-2023 t/m 31-12-2023**

Protocol ten behoeve van het onderzoek in het kader van de aanvraag tot subsidievaststelling bij de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ inzake gas en elektriciteit¹ (hierna: het protocol). Dit protocol is voor aanvragen tot subsidievaststelling voor leveranciers waarbij de totaal verstrekte voorschotten in het kader van de regeling € 125.000 of meer bedragen en (op groepsniveau) vallen onder de wettelijke controleplicht² van de jaarrekening 2023 en/of 2024.

Inleiding

Het militaire conflict in Oekraïne zorgt voor een uitzonderlijke situatie op de internationale energiemarkten. De Nederlandse overheid kan niet zelfstandig de internationale energiemarkt beïnvloeden. Toch wil de Nederlandse overheid voorkomen dat Nederlandse huishoudens een te hoge prijs betalen voor hun basisbehoeften ten aanzien van energie. Daarom is overheidsingrijpen via de energierekening in 2023 nodig, naast het kabinetsbeleid gericht op koopkracht dat met Prinsjesdag is gepresenteerd. Het doel van deze regeling is om huishoudens en andere kleinverbruikers zekerheid te geven over de tarieven die ze voor energie betalen en hun energielasten niet te hoog te laten oplopen. Dit wordt bereikt middels een subsidieregeling aan leveranciers om lagere tarieven op de energierekening mogelijk te maken. De uiteindelijke doelgroep van begunstigden van deze regeling bestaat uit kleinverbruikers van gas en elektriciteit.

Dit protocol bestaat uit 4 delen:

- **Deel A: Uitgangspunten**
- **Deel B: Accountantsprotocol doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas en tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK)**
- **Deel C: Verantwoordingsprotocol overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)**
- **Deel D: Accountantsprotocol overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)**

---

¹ Voor niet controleplichtige leveranciers waarbij de totaal verstrekte voorschotten in het kader van de regeling € 125.000 of meer bedragen wordt een afzonderlijke protocol opgesteld.

Voor warmte als bedoeld in artikel 1 van de Warmtewet waarbij de totaal verstrekte voorschotten in het kader van de regeling € 125.000 of meer bedragen, worden afzonderlijke protocollen opgesteld.

² Voor leveranciers die vrijstelling hebben volgens artikel 2:395aBW of 2:396 BW en niet op groepsniveau vallen onder de wettelijke controleplicht is een afzonderlijk protocol opgesteld. Van de groepsvrijstelling op basis van artikel 2:403 BW kan geen gebruik worden gemaakt.

In de bijlagen zijn de modellen voor de verantwoording voor de energiemaatschappijen en rapportages voor de accountant opgenomen.

Deel A: Uitgangspunten.

1. Uitgangspunten

1.1. Doelstelling en inkadering protocol

Dit protocol heeft als doel om enerzijds voorschriften te geven voor de verantwoording van de subsidieaanvrager over de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG) en anderzijds het geven van aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantswerkzaamheden op de door de leverancier bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) in te dienen gegevens betreffende:

- juistheid en rechtmatigheid van de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas (artikel 7.2. lid 2 a, b en h);
- juistheid en rechtmatigheid van de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK);
- juistheid van de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG) in 2023 ten opzichte van de historische benchmark (artikel 7.2 lid 2 d en e);

welke zijn opgenomen in het document Totaaloverzicht van de aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 (bijlage 3) (artikel 7.2 lid 1) in het kader van de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ (Staatscourant 2022, 14 december 2022, nr. 34154), hierna: de regeling.

De accountant voert het onderzoek uit inzake de aanvraag tot subsidievaststelling met inachtneming van dit protocol. Dit onderzoek bestaat uit twee opdrachten:

- onderzoek naar de verantwoorde gegevens inzake doorbetalingen aan kleinverbruik aansluitingen en tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) voor elektriciteit en gas (NV COS 3000A), dat de verantwoorde gegevens in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de regeling (artikel 7.2 lid 2 a, b en h). De accountant rapporteert de conclusies en bevindingen naar aanleiding van de verrichte onderzoekwerkzaamheden in het assurance-rapport. Ter identificatie wordt het door de accountant gewaarmerkte in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 opgenomen tabblad “Doorbetaling en TUK” (hierna te noemen Doorbetaling en TUK) zoals opgenomen in bijlage 3 bij het assurance-rapport gevoegd.
- controle van de verantwoorde overschrijding brutomarge elektriciteit en gas inclusief de elementen die daaraan ten grondslag liggen (NV COS 805). Dat de verantwoorde overschrijding in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de regeling (artikel 7.2 lid 2 d en e). De accountant rapporteert de conclusies en bevindingen naar aanleiding van de verrichte controlewerkzaamheden in de controleverklaring. Ter identificatie wordt het door de accountant gewaarmerkte in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23, opgenomen tabblad “Overschrijding Brutomarge” (hierna te noemen Overschrijding brutomarge) zoals opgenomen in bijlage 3 bij controleverklaring gevoegd.

Ter identificatie worden door de accountant gewaarmerkte totaaloverzichten toegevoegd zoals opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling opgenomen (bijlage 3):

- tabblad “Doorbetaling en TUK” (hierna te noemen Doorbetaling en TUK) bij het assurance-rapport (NV COS 3000A);
- tabblad “Overschrijding Brutomarge” (hierna te noemen Overschrijding Brutomarge) bij de controleverklaring (NV COS 805).

De accountantswerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd door de (groeps)accountant die belast is met de uitvoering van deze wettelijke controle van de jaarrekening (of consolidatieset) over 2023 en/of 2024.

Het assurance-rapport en de controleverklaring die voortvloeien uit de uitvoering van het onderzoek zoals vastgelegd in dit protocol worden gezien als het accountantsproduct van een accountant, volgens door de minister ter beschikking gestelde modellen of een door de minister geaccepteerde documenten.

Leveranciers en accountants kunnen zich met hun vragen over de regeling en dit protocol melden bij RVO. Uiterlijk 1 februari 2024 wordt de procedure voor het stellen van vragen bekendgemaakt op de website van RVO (rvo.nl/cek23). Leveranciers en/of accountants krijgen een individuele reactie op hun vraag. De vragen en reacties worden veralgemeniseerd gepubliceerd op de website van RVO in een Q&A (questions and answers) en vormen een nadere duiding van het protocol.

1.2. Belangrijke definities en begrippen

accountant: een (openbaar) registeraccountant of accountant-administratieconsulent als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

centraal aansluitingenregister: centraal aansluitingenregister (beheerd door Energie Data Services Nederland), genoemd in artikel 2.1.2 van de Informatiecode elektriciteit en gas en welke gegevens door de netbeheerder aan de leverancier worden verstrekt (zoals beschreven in artikel 4.2 lid 5 van de regeling);

contractueel leveringstarief: leveringstarief voor elektriciteit of gas dat volgt uit een leveringsovereenkomst;

gas: gas als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 1°, van de Gaswet;

gemengde portfolio's: portfolio's welke zowel kleinverbruikaansluitingen als grootverbruikaansluitingen bevatten;

groep: groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

kleinverbruiker: afnemer van elektriciteit of gas met een kleinverbruikaansluiting;

kleinverbruikaansluiting:

a. primair allocatiepunt als bedoeld in artikel 1.1 van de Begrippencode elektriciteit van een aansluiting op een net met een totale maximale doorlaatwaarde van ten hoogste 3*80A als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 in een onroerende zaak ter zake waarvan op de levering van elektriciteit artikel 63, eerste lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag van toepassing is (woon- of verblijfsfunctie), die is geregistreerd in het centraal aansluitingenregister en in bedrijf is;

b. aansluiting op een net met een totale capaciteit van ten hoogste 40 m³ (n) per uur als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van de Gaswet, die is geregistreerd in het centraal aansluitingenregister en in bedrijf is;

leverancier (tevens de subsidieontvanger):

- a. houder van een vergunning als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;
- b. leverancier die een overeenkomst heeft tot het leveren van elektriciteit aan een groep afnemers als bedoeld in artikel 95n van de Elektriciteitswet 1998;
- c. buiten Nederland gevestigde leverancier van elektriciteit aan ten hoogste 500 afnemers als bedoeld in artikel 95a, tweede lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998;
- d. houder van een vergunning als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van de Gaswet;
- e. leverancier die een overeenkomst heeft tot het leveren van gas aan een groep afnemers als bedoeld in artikel 52c van de Gaswet;
- f. buiten Nederland gevestigde leverancier van gas aan ten hoogste 500 afnemers als bedoeld in artikel 43, tweede lid, onderdeel a, van de Gaswet;

leveringsovereenkomst: overeenkomst voor de levering van elektriciteit of gas tussen een leverancier en een kleinverbruiker;

Minister: Minister voor Klimaat en Energie;

netbeheerder: als bedoeld in artikel 79, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of als bedoeld in artikel 37, eerste lid, van de Gaswet;

plafondtarief: plafondtarief als bedoeld in artikel 2.2 van de regeling;

rapportage: de accountant legt de uitkomsten van de werkzaamheden vast in een:

- assurance-rapport zoals beschreven in de Nederlandse Standaard 3000A;
- controleverklaring zoals beschreven in de Nederlandse Standaard 805;

regeling: 'Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023'

subsidievaststelling: aanvraag tot subsidievaststelling bij de 'Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023' (artikel 7.2 van de regeling);

tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK): een tegemoetkoming in de uitvoeringskosten voor de toepassing van het prijsplafond, berekend overeenkomstig artikel 3.6 van de regeling;

toepassing van het prijsplafond: toepassen van het prijsplafond als bedoeld in artikel 2.1, tweede lid van de regeling;

volumeplafond: volumeplafond als bedoeld in artikel 2.3 van de regeling;

volumegewogen leveringstarief: het product van de contractuele leveringstarieven zoals bedoeld in het tweede en derde lid van artikel 1.1 van de regeling en de afgenomen volumes binnen een periode waarover een eindnota is opgesteld gedeeld door het totale volume binnen dezelfde periode. Indien sprake is van invoeding voor elektriciteit wordt het ingevoede volume eerst gesaldeerd.

OBEG: de overschrijding van de in 2023 gerealiseerde brutomarge voor elektriciteit en gas ten opzichte van de historische referentiewaarde van de brutomarge voor elektriciteit en gas in €, bepaald overeenkomstig bijlage III van de regeling.

1.3. Procedures en termijnen

De inlevertermijn voor de aanvraag tot subsidievaststelling valt binnen de periode maandag 31 maart 2025 vanaf 9:00 uur en uiterlijk op maandag 30 juni 2025 om 17:00 uur. Leveranciers kunnen bij RVO vanaf maandag 8 januari 2024 een verzoek doen om vervroegde toegang tot de subsidievaststelling indien voldaan wordt aan de vereisten zoals opgenomen in de regeling artikel 7.2 lid 2.

1.4. Reviewbeleid

EZK (en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland [hierna: RVO] die deze regeling in mandaat uitvoert) heeft als subsidieverstrekker te allen tijde de mogelijkheid een review uit te voeren of te laten uitvoeren bij de accountant belast met het onderzoek naar de informatie opgenomen in de subsidievaststelling bestaande uit een opdracht tot onderzoek naar de doorbetaling aan kleinverbruikers en/of TUK en de opdracht tot controle van de verantwoorde overschrijving brutomarge, teneinde na te gaan of de opdrachten met inachtneming van de relevante regelgeving van de NBA en de betreffende protocollen zijn uitgevoerd. Deze reviews komen niet in de plaats van andere controles dan wel reviews uitgevoerd door de Algemene Rekenkamer.

De accountant belast met de opdracht tot onderzoek naar de verantwoorde gegevens inzake doorbetalingen aan kleinverbruik aansluitingen en tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) voor elektriciteit en gas (NV COS 3000A) en/of de controle van de verantwoorde overschrijving brutomarge elektriciteit en gas (NV COS 805) stemt er mee in dat de onderzoekdossiers respectievelijk controledossiers ten behoeve van bovengenoemde reviews integraal aan de reviewers ter inzage worden gegeven. Voorts zal de accountant, schriftelijk dan wel mondeling, alle gevraagde gegevens verstrekken die in het kader van voornoemde reviews worden opgevraagd. In dit kader wordt verwezen naar de bepalingen in hoofdstuk 6, paragraaf 1, van de Comptabiliteitswet 2016.

Deel B: Accountantsprotocol doorbetaling aan kleinverbruikers en TUK

2. Accountantsprotocol voor doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas en de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK)

De accountant geeft een assurance-rapport met een redelijke mate van zekerheid af met daarin een oordeel op ieder van de in de aanvraag tot subsidievaststelling opgenomen gegevens, bestaande uit:

- *doorbetalingen aan kleinverbruikaansluitingen van elektriciteit en gas (artikel 7.2 lid 2 a, b en h);*
- *tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) voor elektriciteit en voor gas (artikel 3.6).*

2.1 Relevante wet- en regelgeving

Onderstaande wet- en regelgeving zijn de uitgangspunten voor de uitvoering van de opdracht:

- De regeling inclusief bijlage en toelichting.
- NV COS 3000A.

2.2 Object en reikwijdte onderzoek

De accountantswerkzaamheden worden uitgevoerd volgens de NV COS 3000A en zijn gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De onderzoeksobjecten betreffen de volgende gegevens opgenomen in de Doorbetaling en TUK:

- Juistheid en rechtmatigheid van de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas (artikel 7.2 lid 2 a, b en h).
- Juistheid en rechtmatigheid van de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) (artikel 3.6).

Deze gegevens zijn opgenomen in de in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23, tabblad Doorbetaling en TUK zoals opgenomen in bijlage 3 van dit protocol.

Indien er sprake is van (een vermoeden van) misbruik, oneigenlijk gebruik en/of fraude, dan dient de accountant nadere acties te ondernemen in lijn met de NV COS 3000A en relevante overige wet- en regelgeving.

2.3 Materialiteit: goedkeuringstoleranties en gewenste zekerheid

Het onderzoek dient zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden van materieel belang bevat. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit een betrouwbaarheid van 95 procent.

Een assurance-rapport met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in de verantwoording geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden voorkomen die groter zijn dan het percentage in de hieronder opgenomen materialiteitstabel.

Als omvangsbasis geldt voor:

- Doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas: de totale doorbetaling aan kleinverbruikers, zoals opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK 23 tabblad Doorbetaling en TUK.

- Tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK): totale tegemoetkoming uitvoeringskosten elektriciteit en gas, zoals opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK 23 tabblad Doorbetaling en TUK.

De hierna vermelde goedkeuringstoleranties zijn in dit kader van toepassing voor de bepaling van de strekking van het af te geven assurance-rapport.

Materialiteitstabel	Goedkeurend oordeel zonder beperkingen	Oordeel met beperking	Afkeurend oordeel	Een onthouding van een oordeel
Fouten (afwijkingen) en/of onzekerheden in de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas, en onzekerheden in het onderzoek.	Fouten en/of onzekerheden < 2% van de totale doorbetaling aan kleinverbruikers of de door de accountant lager gehanteerde materialiteit bij de jaarrekening.	fouten en/of onzekerheden 2% (of de door de accountant lager gehanteerde materialiteit bij de jaarrekening.) < 4% van de totale doorbetaling aan kleinverbruikers	fouten > 4% van de totale doorbetaling aan kleinverbruikers	onzekerheden in het onderzoek > 4% van de totale doorbetaling aan kleinverbruikers of indien het niet mogelijk is een oordeel te geven.
Fouten (afwijkingen) en/of onzekerheden in de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) elektriciteit en gas, en onzekerheden in het onderzoek.	Fouten en/of onzekerheden < 2% van de omvang van de totale tegemoetkoming uitvoeringskosten elektriciteit en gas.	fouten en/of onzekerheden 2% < 4% van de omvang van de totale tegemoetkoming uitvoeringskosten elektriciteit.	fouten > 4% van de omvang van de totale tegemoetkoming uitvoeringskosten elektriciteit.	onzekerheden in het onderzoek > 4% van de totale doorbetaling aan kleinverbruikers of indien het niet mogelijk is een oordeel te geven over de TUK.

Indien de accountant een afkeurend oordeel geeft, een oordeel met beperking of zich onthoudt van een oordeel dient een omschrijving en inschatting van deze fout/beperking/onzekerheden en de (mogelijke) financiële impact daarvan op de doorbetaling en/of TUK toegelicht te worden in het assurance-rapport.

2.4 Accountantsproduct

De accountant legt de uitkomsten van de werkzaamheden vast in een assurance-rapport, zoals beschreven in de NV COS 3000A. In bijlage 1 van dit protocol is het model voor het assurance-rapport opgenomen aangepast aan de meest recente NBA-voorbeeldteksten ten tijde van het opstellen van het protocol. Deze voorbeeldteksten zijn gebaseerd op de geldende Standaarden. Om de samenhang en herkenbaarheid van het accountantsproduct te bevorderen raadt de NBA het gebruik van de meest recente NBA-voorbeeldteksten aan. Wel blijft de accountant zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst. De accountant zal deze nog moeten afstemmen op de specifieke situatie.

2.5 Aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantswerkzaamheden

In dit hoofdstuk volgen aanwijzingen voor de door de accountant uit te voeren werkzaamheden op grond van de regeling CEK23. De accountant is zelf verantwoordelijk voor het kiezen van de aanpak en het hierbij verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie voor de oordeelsvorming, met inachtneming van de NV COS 3000A. De aanwijzingen zijn bedoeld om de accountant te wijzen op de diverse wet- en regelgeving waaraan de aanvraag tot subsidievaststelling dient te voldoen en de verwachte mate van diepgang en reikwijdte aan te geven. De aanwijzingen in hoofdstuk 2.5.1 (juistheid en rechtmatigheid van de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas) en hoofdstuk

2.5.2. (TUK) zijn limitatief uitgewerkt. De accountant neemt kennis van de regeling voor nadere context voor de in dit controleprotocol opgenomen aanwijzingen.

De leverancier is daarbij verantwoordelijk om een zodanige (financiële) administratie te voeren dat daaruit te allen tijde op een eenvoudige en duidelijke wijze is af te leiden dat deze voldoet aan de bij deze regeling gestelde eisen.

2.5.1 Juistheid en rechtmatigheid van de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas

Leveranciers die een aanvraag tot subsidievaststelling doen, krijgen het verschil tussen het contractueel leveringstarief en het plafondtarief vergoed voor de levering binnen het volumeplafond aan de betreffende kleinverbruikers. Hierbij geldt de energieleverancier als subsidieontvanger en moeten zij deze steun vanuit de overheid één op één doorzetten naar de kleinverbruikers. Eén en ander houdt in dat de leveranciers gelden die zij doorbetalen aan de kleinverbruikers met een kleinverbruikaansluiting vergoed krijgen binnen de regeling.

Aan de definitie van kleinverbruikaansluiting zijn restricties verbonden. Zo is wat betreft elektriciteit de regeling alleen van toepassing in geval de in bedrijf zijnde kleinverbruikaansluiting zich bevindt in een onroerende zaak die op zich als gebouwde eigendom is aan te merken en die kan dienen als woning of ten behoeve van de uitoefening van een bedrijf of beroep of anderszins een verblijfsfunctie heeft. De regeling ziet daarmee niet op aansluitingen bij lantaarnpalen, stoplichten, bushokjes, garageboxen en dergelijke. Voor gas is dit aspect niet relevant.

Tevens zijn er beperkingen in de regeling opgenomen ten aanzien van de doorbetaling/verrekening van subsidie aan kleinverbruikaansluitingen opgenomen in de vorm van een prijsplafond en een volumeplafond.

Indien het plafondtarief in een periode in 2023 waarover een eindfactuur is opgemaakt lager was dan het gemiddelde contractuele leveringstarief voor elektriciteit of gas past de subsidieontvanger het prijsplafond toe bij de elektriciteit of gas die in die periode in 2023 is geleverd aan een kleinverbruikaansluiting. Bij de eindfacturen wordt gebruik gemaakt van door de regeling in bijlage II bepaalde standaardvolumefracties per dag van elektriciteit of gas berekend naar het volumeplafond. Het moment van eindafrekening kan tot gevolg hebben dat in individuele gevallen het volumeplafond niet volledig gebruikt wordt.

De accountant onderzoekt de door de leverancier opgestelde Doorbetalingen en TUK (bijlage 3).

De accountant onderzoekt dat:

- i. de prijsplafondsubsidie alleen is doorbetaald aan kleinverbruikers in de zin van de regeling;
  - o *In het bijzonder onderzoekt de accountant hierbij dat de kleinverbruikaansluiting in bedrijf is en dat bij een aansluiting voor elektriciteit de heffingskorting energiebelasting wordt toegepast conform artikel 1.1 van de regeling.*
- ii. de doorbetaalde prijsplafondsubsidie alleen ziet op het verbruik in het kalenderjaar 2023;

- iii. de doorbetaalde prijsplafondsubsidie alleen ziet op het volume na salderen;
  - *Saldering zoals bedoeld in artikel 31c, eerste of tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 2.4 van de regeling (saldering van volumes van afname en invoeding van elektriciteit);*
- iv. de doorbetaalde prijsplafondsubsidie is berekend op basis van het juiste volumegewogen leveringstarief voor de volledige periode in 2023 waar de eindfactuur op ziet.
  - *Daarbij wordt onderzocht of met het contractuele leveringstarief is gerekend zoals gedefinieerd in artikel 1.1 lid 2 van de regeling. Indien de Autoriteit Consument en Markt een maximumtarief heeft vastgesteld onderzoekt de accountant of het maximale leveringstarief bij de berekening is gehanteerd op grond van artikel 5.9 van de regeling;*
- v. bij berekening van de eindfacturen rekening is gehouden met:
  - de juiste plafondtarieven (zoals vastgesteld in artikel 2.2 van de regeling)
    - voor elektriciteit € 0,24755 per kWh.
    - voor gas € 0,85734 per m³(n).
 De plafondtarieven zijn exclusief energiebelasting en ODE en inclusief 21% omzetbelasting;
  - het juiste volumeplafond (zoals vastgesteld in artikel 2.3 van de regeling)
    - 2.900 kWh elektriciteit per kleinverbruikaansluiting per jaar;
    - 1.200 m³(n) gas per kleinverbruikaansluiting per jaar;
  - een juiste toerekening van het volumeplafond aan de periode in overeenstemming met bijlage II van de regeling waarin standaardvolumefracties per dag in 2023 voor elektriciteit of gas zijn opgenomen die van toepassing zijn op die periode (artikel 2.5);
  - de juiste berekening van het gewogen gemiddelde contractuele leveringstarief (de CLG_{kva} / CLE_{kva}) over de (deel)periode genomen in de eindfactuur;

De accountant en de leverancier kan voor de juiste toepassing van de berekening van de eindnota die betrekking heeft op een periode in 2023 gebruik maken van het "rekenmodel eindnota" zoals opgenomen in Handreiking beoordeling facturen (artikel 5.2 CEK23), die RVO separaat publiceert op haar website (RVO.nl/CEK23).

- vi. de toepassing van het prijsplafond alleen heeft plaatsgevonden op een eindfactuur (voor de levering van elektriciteit of gas aan een kleinverbruikaansluiting) voor een periode van ten minste op één kalendermaand. Tenzij de subsidieontvanger gedurende minder dan één kalendermaand, gerekend vanaf de vorige eindfactuur, elektriciteit of gas heeft geleverd aan de kleinverbruikaansluiting. Zie artikel 5.2 lid 3 van de regeling.

Bij het onderzoek mag de accountant uitgaan van de gegevens in de administratie die afkomstig zijn uit het centraal aansluitingenregister voor de bepaling van de kleinverbruikersaansluiting bij de subsidievaststelling of de kleinverbruikersaansluiting voldoet aan:

- artikel 1.1 van de Begrippencode elektriciteit van een aansluiting op een net met een totale maximale doorlaatwaarde van ten hoogste 3*80A als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998;

- aansluiting op een net met een totale capaciteit van ten hoogste 40 m³(n) per uur als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van de Gaswet.

De accountant mag uitgaan van de gegevens zoals opgenomen in de aangifte energiebelasting ten aanzien van de juistheid van de toepassing van artikel 63, eerste lid, van de Wet belastingen op milieugrondslag.

2.5.2 De gegevens ten aanzien van de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK)

Leveranciers maken voor de implementatie en aanpassing van IT-systemen voor het prijsplafond eenmalige kosten en maken structurele additionele uitvoeringskosten voor het prijsplafond. De minister stelt een tegemoetkoming in de uitvoeringskosten van het prijsplafond ter beschikking van 4,31 euro te vermeerderen met 21% btw per kleinverbruikaansluiting. De accountant onderzoekt het aantal kleinverbruikaansluitingen waaraan in 2023 elektriciteit of gas is geleverd gewogen naar het aantal dagen waarover een leveringsovereenkomst was. Het aantal kleinverbruikaansluitingen zoals gebruikt in de berekening is opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 tabblad Doorbetaling en TUK cel D26 en cel D30.

Deel C : Verantwoordingsprotocol overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)³

3.1 Algemeen

Binnen de regeling wordt overcompensatie aan leveranciers voor elektriciteit en gas ondervangen door een toets te doen op de brutomarge die leveranciers maken op de energie die zij leveren. De brutomarge is het verschil tussen de inkoopkosten van de geleverde energie en de verkoopbrengrsten daarvan.

De toets of sprake is van een hogere brutomarge in 2023 dan in een situatie zonder prijsplafond is uitgewerkt in aparte toetsen op de brutomarge voor respectievelijk elektriciteit en gas. Leveranciers die zowel elektriciteit als gas leveren, salderen eventuele overschrijding brutomarge voor elektriciteit en gas met elkaar. Bij de berekening kan gebruik worden gemaakt van de ‘Handreiking Format Vaststellingsberekening CEK23’, die RVO separaat publiceert op de website. Op het moment dat de voor elektriciteit en gas onderling verrekende en gerealiseerde brutomarge hoger is dan de historische benchmark, wordt de overschrijding in mindering gebracht op het definitieve subsidiebedrag in de aanvraag tot subsidievaststelling. Zo wordt gewaarborgd dat leveranciers geen voordeel hebben van het prijsplafond ten opzichte van hun historische brutomarge.

Een subsidieontvanger die deel uitmaakt van een groep kan bij de eerste voorschootaanvraag hebben aangegeven gebruik te maken van de mogelijkheid tot onderlinge verrekening binnen de groep. Deze verrekening maakt geen onderdeel uit van het vaststellingsformat en is geen onderdeel van het onderzoek van de accountant.

De brutomarge wordt voor elektriciteit en gas per jaar berekend volgens de volgende formule, met een ondergrens van nul:

$$Brutomarge_{jaar} = Inflatie\ indexatie_{jaar} \times \frac{Omzet_{jaar} + Omzet\ vaste\ leveringskosten_{jaar} - Inkoopkosten\ van\ het\ goed_{jaar} - Overige\ leveringskosten_{jaar} - Inkoop\ premies_{jaar}}{Aantal\ klanten_{jaar}}$$

Voor de definities inzake de brutomargetoets wordt verwezen naar de in bijlage III onderdeel A van de regeling opgenomen “Tabel definities brutomargetoets elektriciteit en gas”. Deze definities staan nader uitgewerkt in de volgende paragraaf. Nadere duiding van dit verantwoordingsprotocol zal, voor zover noodzakelijk, plaatsvinden middels een Q&A op de website van RVO.

³ In de regeling wordt een onderscheid gemaakt tussen overschrijding van de brutomarge voor elektriciteit (OBE), voor gas (OBG) en voor elektriciteit en gas (OBEG). Aangezien bij nagenoeg alle subsidieaanvragers sprake is van levering van elektriciteit en gas, wordt in dit document stelselmatig verwezen naar de OBEG. Indien sprake is van onderzoek naar een leverancier die enkel elektriciteit of gas levert, kan in plaats van OBEG telkens OBE danwel OBG gelezen worden.

3.2 Te hanteren grondslagen voor de brutomargetoets

De door de subsidieontvanger te hanteren grondslagen inzake de verantwoorde overschrijding van de brutomarge over 2023 en de historische benchmarkperiode zijn hieronder nader toegelicht. Daarnaast neemt de subsidieaanvrager kennis van de regeling voor nadere context voor de in dit verantwoordingsprotocol opgenomen grondslagen voor het berekening van de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas.

De bij de subsidieaanvraag tot vaststelling gehanteerde (bedrijfsspecifieke interpretatie van de) grondslagen en uitgangspunten voor de verantwoorde overschrijding van de brutomarge dienen te worden opgenomen in de verantwoording, tabblad Overschrijding Brutomarge, Deze grondslagen en uitgangspunten dienen meetbaar en controleerbaar te zijn en dienen door de subsidieaanvrager stelselmatig te worden toegepast. Inkoop van gelieerde partijen wordt at arms length verrekend. Dit is uitgewerkt in bijlage III onderdeel C van de regeling. De accountant steunt op de toetsing door een door de opdrachtgever ingeschakelde onafhankelijke externe deskundige over de at arm's length verrekening. Dit is toegelicht in onderdeel 4.5.2 van dit protocol.

3.2.1 Historische referentiewaarde

De aanvrager berekent de referentiewaarde voor de brutomarge op basis van de gemiddelde gerealiseerde brutomarge per kleinverbruikaansluiting in de jaren 2019, 2020, 2021, 2022. Negatieve brutomarges worden gelijkgesteld aan nul. Een aanvrager met 4 referentiejaar heeft de mogelijkheid om één jaar buiten beschouwing te laten. Indien de aanvrager minder dan 4 jaar bestaat en daardoor geen cijfers heeft over 4 jaren, wordt de referentiewaarde gebaseerd op de gemiddelde gerealiseerde brutomarge in de beschikbare jaren tussen 2019 en 2022. In dat geval vervalt de mogelijkheid om één jaar buiten beschouwing te laten. Voor aanvragers met uitsluitend gegevens over een deel van boekjaar 2022 mag de referentiewaarde gebaseerd worden op deze resultaten, anders wordt een referentiewaarde van nul gehanteerd. Voor aanvragers waar geen gegevens beschikbaar zijn over de jaren 2019, 2020, 2021 of 2022 omdat er gedurende deze periode geen leveringsovereenkomsten zijn gesloten met kleinverbruikaansluitingen wordt een referentiewaarde van nul gehanteerd.

De brutomarge wordt voor ieder jaar uitgedrukt in een bedrag per kleinverbruikaansluiting. De historische referentiewaarde wordt vervolgens uitgerekend door het rekenkundige gemiddelde te nemen van de jaren die meetellen, op basis van de volgende formule:

$$Brutomarge_{referentiewaarde} = \frac{\sum_{jaar=2019}^X (Brutomarge_{jaar})}{(Aantal\ jaren)}$$

3.2.2 Kleinverbruiker en kleinverbruikaansluiting

In de brutomargetoets wordt met kleinverbruiker de afnemer van elektriciteit of gas met een kleinverbruikaansluiting bedoeld. De definitie van kleinverbruikaansluiting is voor de brutomargetoets gelijk aan de definitie van kleinverbruikaansluiting in de rest van de regeling.

3.2.3 Omzet elektriciteit en gas

De omzet elektriciteit of gas betreft de netto-omzet zijnde het gefactureerd en geleverd netto volume vermenigvuldigd met de contractprijs en aangevuld met de overige directe inkomsten elektriciteit of gas. Voor elektriciteit wordt de omzet verminderd met de gefactureerde en geleverde netto teruglevering vermenigvuldigd met de contractprijs voor teruglevering elektriciteit. De contractprijzen zijn exclusief BTW, exclusief energiebelasting (EB) en ODE en inclusief alle opslagen en kortingen die

in kWh of m3 worden gefactureerd. Dit is onafhankelijk van de manier waarop de opslag of korting wordt berekend (percentage of een vast bedrag per kWh of m3). Bonussen, cashbacks of andere incentives (in geld of op geld waardeerbaar) worden hierin niet meegewogen.

De directe overige inkomsten elektriciteit of gas bestaan uit de door de leveranciers aan kleinverbruikers gefactureerde opzegvergoedingen voor elektriciteit of gas (kosten die klanten betalen bij het vroegtijdig opzeggen van hun contract). Overige directe inkomsten vallen buiten de berekening van de van de brutomarge.

3.2.4 Omzet vaste leveringskosten elektriciteit en gas

De omzet uit vaste leveringskosten elektriciteit of gas bestaan uit de door de leveranciers aan kleinverbruikers gefactureerde vaste leveringskosten (ook wel: vastrecht) voor elektriciteit of gas. Waar vaste leveringskosten niet geheel aan een jaar toe te rekenen zijn worden deze pro-rata toegerekend op dagbasis.

3.2.5 Inkoopkosten van het goed elektriciteit en gas

De inkoopkosten van het goed elektriciteit of gas bestaan uit de som van gerealiseerde kosten gemaakt op termijn-, spot-, intradaymarkt en eigen opwek voor het inkopen van het geleverd netto volume (gelijk aan het volume in omzet, waarbij volume in omzet leidend is). Eigen opwek en inkoop van gelieerde partijen wordt at arms length verrekend (zie bijlage III onderdeel C van de regeling en onderdeel 4.5.2 van dit protocol). De kosten zijn inclusief transactiekosten, bied/laat-kosten en reconciliatiekosten. De kosten zijn exclusief BTW, exclusief energiebelasting (EB) en ODE, exclusief alle risicopremies, -realisaties en -opslagen. De kosten zijn exclusief de verkoopopbrengsten van teruggeleverde volumes elektriciteit. Deze zijn in mindering genomen op de omzet elektriciteit.

3.2.6 Overige leveringskosten elektriciteit en gas

Dit betreffen de directe kosten die gepaard gaan met het leveren van elektriciteit of gas aan kleinverbruikers die niet onderdeel zijn van het 'goed'.

Elektriciteit: Kosten voor de inkoop van GVO's (garanties van oorsprong), CVO's (certificaten van oorsprong), CO2 compensatie en de storagekosten van het gebruik van een batterij-opslag, niet zijnde de kosten van de asset zelf (o.a. investeringskosten, afschrijvingskosten en onderhoud). Inkoop van gelieerde partijen wordt at arms length verrekend (zie bijlage III onderdeel C van de regeling en onderdeel 4.5.2 van dit protocol)). De kosten zijn exclusief BTW. Storagekosten bevatten de operationele kosten boven EBITDA voor het gebruik van een batterijopslag. De CAPEX-gerelateerde kosten ('de kosten van de asset zelf' inclusief onder meer investeringskosten, afschrijvingskosten en onderhoud) vallen buiten de berekening.

Gas: Kosten voor de inkoop van verduurzaming, groen gas, VER's (Voluntary emission reduction-certificaten), CER's (Certified emission reduction-certificate), CO2 compensatie en de storagekosten van het gebruik van een batterij-opslag, niet zijnde de kosten van de asset zelf (o.a. investeringskosten, afschrijvingskosten en onderhoud) en de transportkosten te betalen aan GTS (Gasunie Transport Services). Inkoop van gelieerde partijen wordt at arms length verrekend (bijlage III onderdeel C van de regeling). De kosten zijn exclusief BTW. Storagekosten bevatten de operationele kosten boven EBITDA voor het gebruik van een batterijopslag. De CAPEX-gerelateerde kosten ('de kosten van de asset zelf' inclusief onder meer investeringskosten, afschrijvingskosten en onderhoud) vallen buiten de berekening.

3.2.7 Inkooppremies elektriciteit en gas

Betaalde premies voor weer, onbalans en profiel (zie hieronder) voor het geleverd volume, exclusief BTW. Inkoop van gelieerde partijen wordt at arms length verrekend (bijlage III onderdeel C van de regeling en onderdeel 4.5.2 van dit protocol).

Weer: dit zijn de betaalde inkooppremies ter afdekking van het risico dat de gerealiseerde temperatuurcondities anders zijn dan in een genormaliseerd jaar.

Profiel: dit zijn de betaalde inkooppremies ter afdekking van het risico dat het profiel van het gerealiseerde verbruik afwijkt van de standaardjaarprofielen waarvoor op langere termijn is ingekocht, niet zijnde het risico van de grootte van het volume dat wordt afgenomen.

Onbalans: dit zijn de betaalde inkooppremies ter afdekking van de kosten die door Tennet of GTS in rekening worden gebracht voor de door de leverancier veroorzaakte kosten van onbalans op het elektriciteits- of gasnet.

3.2.8 Aantal klanten elektriciteit en gas

Dit is de som van alle dagen waarvoor in een jaar een leveringsovereenkomst is gesloten voor de levering van elektriciteit of gas aan alle kleinverbruikaansluitingen die actief waren, gedeeld door het 365 (voor 2020: 366). Als één aansluiting 365 dagen actief beleverd is geweest en een andere aansluiting 219 dagen zijn dit $584/365 = 1,60$ klanten.

3.2.9 Inflatie-indexatie

De inflatie-indexatie vindt plaats op basis van een samengestelde index van het CPI exclusief energie, motorbrandstoffen en onbewerkte voedingsmiddelen (SA21, 50%) en het cao-loon bedrijven (50%). Voor de definitieve indexatie van de brutolonen in 2023 wordt de brutolonenindex ('Cao-loon bedrijven') over 2023 uit de Centraal Economisch Plan (CEP)-raming in het voorjaar van 2024 gebruikt. Voor de SA21 wordt het definitieve cijfer gehanteerd, dat het CBS naar verwachting in februari 2024 publiceert. De gerealiseerde brutomarges worden bij de subsidievaststelling gecorrigeerd voor inflatie tot en met 2023, waarbij de inflatie indexatie voor de gerealiseerde brutomarges in de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 achtereenvolgens berekend worden met de formule:

$$2019 = (1 + \textit{inflatie}2020) * (1 + \textit{inflatie} 2021) * (1 + \textit{inflatie} 2022) * (1 + \textit{inflatie} 2023)$$

$$2020 = (1 + \textit{inflatie} 2021) * (1 + \textit{inflatie} 2022) * (1 + \textit{inflatie} 2023)$$

$$2021 = (1 + \textit{inflatie} 2022) * (1 + \textit{inflatie} 2023)$$

$$2022 = (1 + \textit{inflatie} 2023)$$

De inflatiecijfers over de jaren 2020 tot en met 2023 die dienen te worden gehanteerd worden door RVO op de website (rvo.nl/cek23) gepubliceerd.

3.2.10 Portfolio's

Subsidieontvangers mogen portfolio's die zowel kleinverbruikaansluitingen als grootverbruikaansluitingen omvat uitsluiten van de brutomargetoets indien het aantal klanten elektriciteit of gas in deze portfolio's over 2023 gezamenlijk minder dan 5% van het totaal aantal kleinverbruikaansluitingen van de aanvrager vertegenwoordigen binnen de reikwijdte van de regeling. In dat geval worden deze portfolio's consistent buiten beschouwing gelaten, ook in referentiejaren.

Indien het gemiddeld aantal kleinverbruikaansluitingen in de gemengde portfolio's in 2023 gezamenlijk 5% of meer van het totaal aantal kleinverbruikaansluitingen vertegenwoordigen binnen de reikwijdte van de regeling dan zullen subsidieontvangers de brutomarge berekenen voor dit deel van het portfolio en delen door het aantal kleinverbruikers in dit deel van de portefeuille. Dit betreft alleen aansluitingen in de reikwijdte van de ACM-vangnetregulering en sluit multisites met zowel kleinverbruikaansluitingen als grootverbruikaansluitingen uit.

Indien het gemiddeld aantal kleinverbruikaansluitingen in de gemengde portfolio's in 2023 gezamenlijk 5% of meer van het totaal aantal kleinverbruikaansluitingen vertegenwoordigen binnen de reikwijdte van de regeling en het niet uitvoerbaar is voor de subsidieontvanger om op klantniveau een brutomarge te bepalen, dan wordt een brutomarge berekend door de kosten en opbrengsten per jaar per portfolio toe te rekenen aan kleinverbruikaansluitingen naar rato van het geleverd volume in kWh of m3 aan deze kleinverbruikaansluitingen.

3.2.11 Volumes (THE/G en VE/G)

Voor de berekening van de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas is het nodig om te weten welke percentage van het totale in 2023 geleverde volume aan elektriciteit en gas is geleverd met toepassing van het prijsplafond. De totale hoeveelheid gas in m3(n) of elektriciteit in kWh die de subsidieontvanger in 2023 per kleinverbruikaansluiting heeft geleverd, waarvoor de toepassing van het prijsplafond heeft plaatsgevonden en een eindfactuur is verstrekt (gesubsidieerde volume of THE/G) wordt daartoe gedeeld door de totale hoeveelheid gas in m3(n) of elektriciteit in kWh die de subsidieontvanger in 2023 per kleinverbruikaansluiting heeft geleverd, waarvoor een eindfactuur is verstrekt (totaal volume of VE/G).

3.2.12 Overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)

Dit betreft de overschrijdingen van de in 2023 gerealiseerde brutomarge voor elektriciteit en gas ten opzichte van de historische referentiewaardes voor elektriciteit en gas in € per kleinverbruikaansluiting (bepaald overeenkomstig bijlage III onderdelen A en C van de regeling), vermenigvuldigd met het aantal gewogen aantal klanten 2023 en het gedeelte van het volume dat geleverd is met toepassing van het prijsplafond in 2023:

$$[Brutomarge_{2023} - Brutomarge_{Ref}] * Aantal\ klanten_{2023} * \frac{Gesubsidieerd\ volume_{2023}}{Totaal\ volume_{2023}}$$

Deel D: Accountantsprotocol overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)

De accountant geeft een controleverklaring af met daarin een oordeel over verantwoorde overschrijding van de brutomarge elektriciteit en gas over 2023 en de brutomarge elektriciteit en gas over de historische referentiewaarden voor elektriciteit en gas (Regeling artikel 7.2 lid 2 onderdeel d en e);

4.1 Relevante wet- en regelgeving

Onderstaande wet- en regelgeving zijn de uitgangspunten voor de uitvoering van de opdracht:

- De regeling inclusief bijlage en toelichting.
- NV COS 805 en 500.
- Titel 9 Burgerlijk Wetboek 2 of IFRS (grondslagen brutomarge)
- Verantwoordingsprotocol overschrijding brutomarge
- Q&A zoals gepubliceerd op de website van RVO.

Indien sprake is van interne verrekenprijzen wordt aangesloten bij OESO Transfer Pricing Guidelines 2022, wet op de vennootschapsbelasting 1969, besluit van 14 juni 2022, nr. 2022-0000143421.

4.2 Object en reikwijdte onderzoek

De accountantswerkzaamheden worden uitgevoerd volgens de NV COS 805 en zijn gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de verantwoorde overschrijding brutomarge elektriciteit en gas in alle van materieel belang zijnde aspecten tot stand is gekomen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in 4.1 van dit protocol. Het controleobject betreft het volgende gegeven opgenomen in de Overschrijding Brutomarge:

- Juistheid van de in de bijlage verantwoorde Overschrijding Brutomarge Elektriciteit en Gas en de elementen die aan de berekening hiervan ten grondslag liggen in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving, zoals vastgelegd in 4.1 van dit protocol (artikel 7.2 lid 2 d en e). Hierbij wordt een nadere bedrijfsspecifieke invulling van de grondslagen toegelicht en opgenomen als onderdeel van het controleobject.

Deze gegevens zijn opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 tabblad Overschrijding Brutomarge zoals opgenomen in bijlage 3 van dit protocol.

Indien er sprake is van (een vermoeden van) misbruik, oneigenlijk gebruik en/of fraude, dan dient de accountant nadere acties te ondernemen in lijn met de NV COS Standaard 805 en relevante overige wet- en regelgeving.

4.3 Materialiteit: goedkeuringstoleranties en gewenste zekerheid

Het onderzoek dient zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden van materieel belang bevat. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, betekent dit een betrouwbaarheid van 95 procent.

Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven de bovengenoemde betrouwbaarheid, in de verantwoording geen afwijkingen (fouten) en onzekerheden voorkomen die groter zijn dan het percentage in de hieronder opgenomen materialiteitstabel.

Als omvangsbasis geldt de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023 dat wordt berekend door de brutomarge 2023 te vermenigvuldigen met het aantal klanten (zie 3.2.8 van het verantwoordingsprotocol) in 2023.

De hierna vermelde goedkeuringstoleranties zijn in dit kader van toepassing voor de bepaling van de strekking de het af te geven controleverklaring.

Materialiteitstabel	Goedkeurend oordeel zonder beperkingen	Oordeel met beperking	Afkeurend oordeel	Een onthouding van een oordeel
Fouten (afwijkingen) en/of onzekerheden in de in het document Totaaloverzicht van de aanvraag opgenomen totale overschrijding brutomarge, en onzekerheden in het onderzoek.	Fouten en/of onzekerheden < 2% van de omvang van de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023.	Fouten en/of onzekerheden 2% < 4% van de omvang van de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023.	Fouten > 4% van de omvang van de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023.	Onzekerheden in de controle >4% van de omvang van de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023 of indien het niet mogelijk is een oordeel te geven over de OBEG.

Indien de accountant een afkeurend oordeel geeft, een oordeel met beperking, of zich onthoudt van een oordeel dient een omschrijving en inschatting van deze fout/beperking/onzekerheden en de (mogelijke) financiële impact daarvan op de brutomarge 2023 elektriciteit en gas en/ of de historische referentiewaarde brutomarge elektriciteit en gas toegelicht te worden in de controleverklaring.

Voor wat betreft de elementen gebruikt voor de verantwoorde overschrijding brutomarge in historische benchmarkperiode die zijn ontleend uit de gecontroleerde jaarrekening (of consolidatieset), geldt de materialiteit zoals gehanteerd bij de controle van de jaarrekening, voor de berekening zelf geldt materialiteit 2% van de omvang van de totale brutomarge elektriciteit en gas over 2023.

4.4 Accountantsproduct

De accountant legt de uitkomsten van de werkzaamheden vast in een controleverklaring, zoals beschreven in de NV COS Standaard 805. In bijlage 2 van dit protocol is het model voor de controleverklaring opgenomen aangepast aan de meest recente NBA-voorbeeldteksten ten tijde van het opstellen van het protocol. Deze voorbeeldteksten zijn gebaseerd op de geldende Standaarden. Om de samenhang en herkenbaarheid van het accountantsproduct te bevorderen raadt de NBA het gebruik van de meest recente NBA-voorbeeldteksten aan. Wel blijft de accountant zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de juiste tekst en past deze waar nodig aan op de specifieke situatie.

4.5 Aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantswerkzaamheden ten aanzien van de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)

In dit hoofdstuk volgen aanwijzingen voor de door de accountant uit te voeren werkzaamheden op grond van de CEK23. De accountant is zelf verantwoordelijk voor het kiezen van de aanpak en het hierbij verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie voor de oordeelsvorming, met inachtneming van de NV COS 805. De aanwijzingen zijn bedoeld om de accountant te wijzen op de diverse wet- en regelgeving waaraan de aanvraag tot subsidievaststelling dient te voldoen (limitatief)

en de verwachte mate van diepgang en reikwijdte aan te geven. De accountant neemt kennis van de regeling voor nadere context voor de in dit accountantsprotocol opgenomen aanwijzingen.

De leverancier is daarbij verantwoordelijk om een zodanige (financiële) administratie te voeren dat daaruit te allen tijde op een eenvoudige en duidelijke wijze is af te leiden dat deze voldoet aan de bij deze regeling gestelde eisen.

4.5.1 De gegevens ten aanzien van de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG)

De accountant verricht werkzaamheden naar de door de leverancier ingevulde gegevens ten aanzien van de verantwoorde overschrijding brutomarge. Deze zijn onderdeel van de aanvraag tot subsidievaststelling door de leverancier op grond van artikel 7.2 lid 2.d: voor elektriciteit of gas. De overschrijding brutomarge voor elektriciteit of gas per kleinverbruikaansluiting in euro's wordt bepaald overeenkomstig bijlage III van de regeling en artikel 7.2 lid 2.e. De accountant controleert of:

- de jaarlijkse brutomarges per kleinverbruikersaansluiting consistent zijn berekend qua systematiek waardoor een zuivere vergelijking ontstaat in 2023 ten opzichte van de historische benchmarkperiode zoals opgenomen in bijlage III van de regeling. Hierbij worden de gegevens zo veel als mogelijk aangesloten bij de gegevens vanuit de (gecontroleerde) jaarrekening (of consolidatieset).
- de gerealiseerde brutomarges bij de subsidievaststelling zijn gecorrigeerd voor inflatie tot en met 2023, waarbij de inflatie indexatie voor de gerealiseerde brutomarges in de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022 achtereenvolgens zijn berekend met de formule zoals opgenomen in bijlage III van de regeling en de Handreiking Format Vaststellingsberekening CEK23 die RVO separaat publiceert op de website;
- de berekening van het aantal kleinverbruikers elektriciteit en gas heeft plaatsgevonden volgens de som: (het totaal aantal dagen in betreffend jaar waarvoor een leveringsovereenkomst is gesloten voor de levering van elektriciteit of gas in 2023 per kleinverbruikaansluiting en in bedrijf waren gesommeerd voor totaal aantal kleinverbruikaansluitingen)/365;
- het in de berekening van de Overschrijding Brutomarge en in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK 23 op tabblad Overschrijding Brutomarge opgenomen percentage in 2023 totaal geleverde netto volume elektriciteit (in kWh) (cel D27) en gas (in m3(n)) (cel D22) aan kleinverbruikaansluitingen met toepassing van het prijsplafond, alleen toeziet op het volume van kleinverbruikaansluitingen en voor elektriciteit na salderen. Het volume onder het prijsplafond wordt gerekend met een maximale bovengrens van het volumeplafond voor elektriciteit respectievelijk gas en een ondergrens van nul;
- indien er sprake is van interne verrekenprijzen, onderdeel C van bijlage III van de regeling door de aanvrager is toegepast;
- indien sprake is van gemengde portfolio's onderdeel A van bijlage III van de regeling door de aanvrager is toegepast en conform hetgeen is vastgelegd in 3.2.10 van onderdeel C verantwoordingsprotocol overschrijding brutomarge elektriciteit en gas (OBEG) ;
- indien sprake is van een fusie of een start per 2019, bijlage III onderdeel A van de regeling is toegepast;

Bij deze werkzaamheden kunnen de accountant en de leverancier als leidraad de 'Handreiking Format Vaststellingsberekening CEK23' volgen, die RVO separaat publiceert op de website van RVO.

Gecontroleerde jaarrekening (of consolidatieset) over 2019 – 2023

Indien bij de jaarrekening (of consolidatieset) over de jaren 2019 - 2023 (of de gebroken verslagjaren) een controleverklaring van een accountant is verstrekt, hetgeen is vereist voor controleplichtige organisaties, kan de accountant in het kader van zijn werkzaamheden uitgaan van de brutomarge, opgenomen of afgeleid van de onderzochte jaarrekening (of consolidatieset) waarbij de verklaring is verstrekt. Hierbij hoeft alleen te worden vastgesteld of rekening is gehouden met de definitie en bepalingen ten aanzien van de omzet elektriciteit en gas, omzet vaste leveringskosten elektriciteit en gas, inkoopkosten van het goed elektriciteit en gas, overige leveringskosten elektriciteit en gas en inkooppremies elektriciteit en gas, zoals is opgenomen in de regeling.

Aandacht wordt gevraagd voor de situatie waarbij de accountant geen goedkeurende verklaring bij de jaarrekening (of consolidatieset) heeft afgegeven. In deze situaties gaat de accountant na of de beperking, oordeelonthouding of afkeuring betrekking heeft op de brutomarge zoals gedefinieerd in de regeling en zo ja, of er gevolgen zijn voor zijn werkzaamheden.

Hierbij wordt opgemerkt dat de accountant voor de omzet elektriciteit en gas en de omzet vaste leveringskosten elektriciteit en gas voor de bepaling van de historische referentiewaarde dient vast te stellen dat de omzet niet te hoog is. De controlerichting voor de omzet in de benchmarkperiode is derhalve de juistheid. Voor de kostenelementen geldt het omgekeerde, hierbij dient de accountant vast te stellen of de kosten, bestaande uit inkoopkosten van het goed elektriciteit en gas, overige leveringskosten elektriciteit en gas en inkooppremies elektriciteit en gas, niet te laag zijn. De controlerichting voor de kosten in de benchmarkperiode is derhalve de volledigheid.

Indien de beperking, oordeelonthouding of afkeuring in de benchmarkperiode betrekking heeft op de volledigheid van de omzet, dan kan de accountant in het kader van dit onderzoek ook hier uitgaan van de omzet, opgenomen of afgeleid van de onderzochte jaarrekening (of consolidatieset) waarbij de verklaring is verstrekt, rekening houdend met hetgeen in de voorgaande alinea is opgenomen. Heeft de beperking, oordeelonthouding of afkeuring betrekking op de juistheid van de omzet, dan zal de accountant aanvullende werkzaamheden moeten uitvoeren.

Voor het boekjaar 2023 geldt dat de controlerichting voor de controle van de omzet (omzet elektriciteit en gas, omzet vaste leveringskosten elektriciteit en gas) de volledigheid en de kosten (inkoopkosten van het goed elektriciteit en gas, overige leveringskosten elektriciteit en gas en inkooppremies elektriciteit en gas) de juistheid.

Situatie waarin de jaarrekening (of consolidatieset) één en meerdere jaren tussen 2019 - 2022 niet is gecontroleerd

Ook in het geval de jaarrekening (of consolidatieset) over de jaren 2019- 2022 (of de gebroken verslagjaren) één of meerdere jaren niet is gecontroleerd door een accountant en er dus geen sprake is van een controleverklaring van een accountant, betrekking hebbend op een jaarrekening (of consolidatieset) over een of meerdere jaren tussen 2019 – 2022 (of de gebroken verslagjaren), dan mag de accountant uitgaan van de omzet, opgenomen in de door het management vastgestelde, en/of de door de accountant samengestelde, of door de accountant beoordeelde definitieve jaarrekening (of consolidatieset) over 2019 - 2022 (of de gebroken verslagjaren). Hierbij gaat de accountant na of rekening is gehouden met de definitie en bepalingen ten aanzien van de brutomarge zoals is opgenomen in de regeling.

Op grond van zijn professioneel-kritische instelling en door de accountant uitgevoerde risicoanalyse dient de accountant, gericht op het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie, te overwegen of deze werkzaamheden moeten worden uitgebreid met andere (gegevensgerichte) werkzaamheden (cf de controlestandaarden).

4.5.2 Interne verrekenprijzen (onderdeel C bijlage III van de regeling)

In de regeling is gewaarborgd dat de interne verrekenprijzen, die de bedrijven hanteren ten behoeve van de subsidiebepaling, op zakelijkheid berusten en dat de historische benchmark consistent is qua systematiek waardoor een zuivere vergelijking ontstaat in 2023 ten opzichte van de historische benchmarkperiode. Voor de zakelijke interne verrekenprijsystematiek wordt aangesloten bij OESO Transfer Pricing Guidelines 2022. Onderdeel C van bijlage III van de regeling bevat voorschriften over de omgang met interne verrekenprijzen, waaronder een toetsing van een door de subsidieontvanger ingeschakelde externe onafhankelijke deskundige.

In dit kader gaat de accountant na of:

- a) de subsidieontvanger interne verrekenprijzen conform wet- en regelgeving heeft toegepast terzake van producten of diensten die onderdeel zijn van de berekening van de brutomarge;
- b) een rapport, welke voldoet aan de vereisten in onderdeel 7 en 8, is opgesteld door een externe onafhankelijke deskundige conform Onderdeel C van bijlage III van de regeling en waaruit blijkt dat het beleid van de leverancier ten aanzien van de interne verrekenprijzen aansluit bij één van de vijf interne verrekenprijsmethodes uit de OESO Transfer Pricing Guidelines 2022;
- c) indien niet één van deze vijf interne verrekenprijsmethodes uit de OESO Transfer Pricing Guidelines 2022 is gebruikt, de externe onafhankelijke deskundige aanvullende werkzaamheden heeft verricht op basis van de informatie en onderliggende documentatie van de subsidieontvanger om tot voldoende en geschikte controle-informatie te komen dat de gekozen methode tot een arm's length verrekenprijs leidt conform onderdeel 5 en 7 tot en met 13 van bijlage III onderdeel C van de regeling;
- d) de interne verrekenprijs methode consistent is toegepast over de historische benchmark jaren en 2023, conform onderdeel 6 van bijlage III onderdeel C van de regeling.

Ingeval de accountant voor zijn onderzoek gebruik maakt van de werkzaamheden van een door de cliënt ingehuurd deskundige, volgt de accountant de bepalingen in de Nederlandse Standaard 500.8c voor wat betreft het evalueren van de competentie, capaciteiten en objectiviteit van die deskundige; inzicht verwerven in de werkzaamheden van die deskundige; en het evalueren van de geschiktheid van het werk van die deskundige als assurance-informatie.

4.5.3 Gemengde portfolio's (onderdeel A bijlage III van de regeling)

De accountant verricht aanvullende werkzaamheden indien in de aanvraag gebruik gemaakt is van de uitsluiting van gemengde portfolio's voor de margetoets.

- a) Indien gemengde portfolio's zijn uitgesloten voor de berekening van de brutomargetoets onderzoekt de accountant of deze voldoen aan de gestelde eisen van bijlage III onderdeel C van de regeling, namelijk dat het totaal aantal kleinverbruikersaansluitingen in deze portfolio's over 2023 gezamenlijk minder dan 5% van het totaal aantal kleinverbruikersaansluitingen vertegenwoordigen binnen de reikwijdte van de regeling van de subsidieontvanger.

- b) Indien gemengde portfolio's gedeeltelijk zijn meegenomen in de brutomarge berekening onderzoekt de accountant of de brutomarge berekening heeft plaats gevonden conform bijlage III onderdeel C van de regeling.

Bijlage 1. Model assurance-rapport met betrekking tot de doorbetalingen aan kleinverbruikers van elektriciteit en gas en de tegemoetkoming uitvoeringskosten (TUK) als onderdeel van de aanvraag tot subsidievaststelling in het kader van ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben het in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling opgenomen tabblad “Doorbetaling en TUK” (hierna: Doorbetaling en TUK) in het kader van de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ (Staatscourant 2022, 14 december 2022, nr. 34154) (hierna: de regeling) van .. (naam entiteit) onderzocht. Van het door de leverancier ingevulde tabblad “Doorbetaling en TUK”, zoals opgenomen in bijlage 3 van het protocol, is een door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkt exemplaar bij dit rapport gevoegd.

Naar ons oordeel is de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK in het kader van de Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023 van .. (naam entiteit) in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd volgens:

- Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A ‘Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)’;
- Het ‘Protocol ten behoeve van het onderzoek in het kader van de aanvraag tot subsidievaststelling inzake de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ (hierna: het protocol).

Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie: Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek van de assurance-onderdelen.

Wij zijn onafhankelijk van ... (naam entiteit(en)) zoals vereist in de ‘Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten’ (ViO). Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

De verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK is opgesteld voor de Minister voor Klimaat en Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland met als doel ... (naam entiteit(en)) in staat te stellen

te voldoen aan de subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023. Hierdoor is de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit(en)) en de Minister voor Klimaat en Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK in overeenstemming met de Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek naar de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de beslissing tot vaststelling van de subsidie door de Minister voor Klimaat en Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland op basis van de assurance-onderdelen. De materialiteitsniveaus zijn voorgeschreven in het protocol en beïnvloeden de aard, timing en omvang van onze assurance-werkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de verantwoording CEK 23 Doorbetaling en TUK ' (TUK) ' aanvraag tot vaststelling afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance-werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze

werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel te trekken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het tenminste uitvoeren de in het protocol opgenomen werkzaamheden;
- ...

Plaats en datum

(naam accountantspraktijk)

(naam accountant)

Bijlage 2. Model controleverklaring met betrekking tot de overschrijding brutomarge elektriciteit en gas en de elementen die daaraan ten grondslag liggen als onderdeel van de aanvraag tot subsidievaststelling in het kader van ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Opdrachtgever

Ons oordeel

Wij hebben de verantwoorde overschrijding van de brutomarge elektriciteit en gas en de elementen die daaraan ten grondslag liggen zoals opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23, tabblad Overschrijding Brutomarge van ....(naam entiteit(en)) te ... ((statutaire) vestigingsplaats) (hierna: ‘verantwoorde overschrijding Brutomarge’) gecontroleerd. Naar ons oordeel is de verantwoorde overschrijding brutomarge van ... (naam entiteit(en)) in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in paragraaf 4.1 van het Protocol ten behoeve van het onderzoek in het kader van de aanvraag tot subsidievaststelling bij de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ inzake gas en elektriciteit’ (hierna: de geldende wet- en regelgeving)..

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Protocol ten behoeve van het onderzoek in het kader van de aanvraag tot subsidievaststelling bij de ‘Subsidieregeling bekostiging plafond energietarieven kleinverbruikers 2023’ inzake gas en elektriciteit (hierna: het protocol) d.d. .... . Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de verantwoorde overschrijding Brutomarge '.

Wij zijn onafhankelijk van ... (naam entiteit(en)) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

De verantwoorde overschrijding Brutomarge elektriciteit en gas is opgesteld voor de Minister voor Klimaat en Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland met als doel ... (naam entiteit(en)) in staat te stellen te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Hierdoor is de verantwoorde overschrijding Brutomarge mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit(en)) en de Minister voor Klimaat en Energie en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor verantwoorde overschrijding Brutomarge

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de Overschrijding brutomarge in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de Overschrijding brutomarge mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de verantwoorde overschrijding Brutomarge

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de verantwoorde overschrijding Brutomarge nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het protocol, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de verantwoorde overschrijding Brutomarge afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing ;het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de overschrijding brutomarge en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen daarover;het evalueren of de Overschrijding Brutomarge de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Plaats en datum

(naam accountantspraktijk)

(naam accountant)

Bijlage 3: Gewaarmerkt exemplaar bij de aanvraag tot subsidievaststelling

De accountant voegt voor identificatiedoeleinden de volgende gewaarmerkte overzichten toe:

- *Blad Doorbetaling en Tuk opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 als bijlage bij het assurance-rapport (Nederlandse standaard 3000A);*
- *Blad Overschrijding Brutomarge opgenomen in het document Totaaloverzicht aanvraag tot subsidievaststelling CEK23 als bijlage bij de controleverklaring (Nederlandse Standaard 805)*
- *Nadere bedrijfsspecifieke invulling van de gehanteerde grondslagen overschrijding brutomarge elektriciteit en gas als bijlage bij tabblad Overschrijding Brutomarge*

Totaaloverzicht
aanvraag tot subsid